

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเสนอผลการวิจัยเรื่อง การวิจัยเรื่อง “การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ตามแนวปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง สำหรับครูสังคมศึกษา” ครอบคลุมเนื้อหาสาระที่สำคัญ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา

1.1.2 เพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอน วิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษา

1.1.3 เพื่อทดสอบประสิทธิภาพระบบการจัดการเรียนการสอน วิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษา

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยมี 4 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 คือ ครูสังคมศึกษาที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 และเขต 2 ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ได้จำนวนครู 32 คน สำหรับการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา โดยจัดในลักษณะของการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

กลุ่มที่ 2 คือ ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชาประวัติศาสตร์ และผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษาด้านการจัดระบบการเรียนการสอน จำนวน 17 คน ได้มาโดยการ

เลือกแบบเจาะจง เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างต้นแบบชิ้นงาน คือ ระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษา ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

กลุ่มที่ 3 คือ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนและการสอนวิชาประวัติศาสตร์ จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง สำหรับการตรวจสอบและรับรองคุณภาพของต้นแบบชิ้นงาน คือ ระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษา

กลุ่มที่ 4 คือ ครูสังคมศึกษาที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 และเขต 2 จำนวน 32 คน เพื่อการทดลองประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง ระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา ในขั้นทดลองใช้เบื้องต้น (Try Out) ส่วนขั้นทดลองใช้ในสถานการณ์จริง (Trial Runs) กลุ่มตัวอย่าง คือครูสังคมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งเป็นตัวแทนของแต่ละภาค โดยการสุ่มเขตพื้นที่การศึกษาแต่ละภาค แบบเจาะจง ได้แก่ เขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2 จำนวน 30 คน เขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำนวน 30 คน เขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 30 คน และเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2 จำนวน 30 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) แผนการจัดสนทนากลุ่ม เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา (2) กรอบความคิดเห็นเกี่ยวกับต้นแบบชิ้นงานและแบบสอบถาม (3) ต้นแบบชิ้นงานระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษา (4) ชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง ระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษา (5) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมทางไกล เรื่อง ระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษา และ (6) แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษา

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ศึกษาความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา ในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา กรุงเทพมหานคร ทั้ง 2 เขต โดยผู้วิจัยเป็นผู้จัดการสนทนากลุ่ม และนำข้อมูลจากการสนทนา มาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษา ผู้วิจัยนำร่างต้นแบบระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษา ไปสอบถามความเห็นผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน โดยใช้เทคนิคเดลฟาย จำนวน 3 รอบ

ผู้วิจัยนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐานพิสัยระหว่างควอไทล์ และแปลผล แล้วจึงนำมาปรับปรุงเป็นต้นแบบชิ้นงาน เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและรับรองระบบ เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิรับรองระบบแล้ว เพื่อเป็นการทดลองประสิทธิภาพต้นแบบชิ้นงานหรือระบบ ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง ระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษา และนำไปทดสอบหาประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมในขั้นทดลองใช้เบื้องต้น เมื่อได้ชุดฝึกอบรมตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 แล้ว ผู้วิจัยนำชุดฝึกอบรมไปใช้ในสถานการณ์จริงกับกลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 4 เขตใน 4 จังหวัด ให้ศึกษาชุดฝึกอบรมเป็นระยะเวลา 3 สัปดาห์ และผู้วิจัยจัดการฝึกอบรมในส่วนของสื่อเสริม คือ การอบรมแบบเผชิญหน้า เพื่อเสริมเติมเต็มในการฝึกอบรมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยนำเสนอชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง ระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษา และผลจากการฝึกอบรมไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้นำข้อวิพากษ์และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษา เพื่อนำไปสู่การเผยแพร่ต่อไป

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มในการศึกษาความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ในการประเมินระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิคเดลฟาย จำนวน 3 รอบ และวิเคราะห์หาค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และข้อมูลจากการตรวจสอบและรับรองคุณภาพระบบการจัดการเรียนการสอน วิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จะใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สำหรับการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมทางไกลทั้ง 3 ขั้นตอน คือแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และแบบสนาม ตามเกณฑ์ 80/80 จากสูตร E_1/E_2 และในขั้นทดลองใช้จริง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล โดยการทดสอบค่าที (t - test) ส่วนการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อระบบการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ความคิดเห็นตามเกณฑ์ที่กำหนด

1.3 ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1.3.1 ครูสังคัมศึกษาให้ความคิดเห็นจากการสนทนากลุ่มว่า การจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษามีความสำคัญและมีความจำเป็นจะต้องมีการจัดระบบการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ทำให้นักเรียนมีความรู้ในวิชานี้อย่างแท้จริง ครูสังคัมศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของระบบการจัดการเรียนการสอน และมีความต้องการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดระบบการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาต่อไป

1.3.2 การพัฒนาระบบ โดยการยกร่างระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา สำหรับครูสังคัมศึกษา เมื่อยกร่างต้นแบบระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา สำหรับครูสังคัมศึกษาแล้ว ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินโดยการแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ โดยภาพรวม ผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นว่าเป็นระบบที่มีองค์ประกอบและขั้นตอนชัดเจน เป็นลำดับต่อเนื่อง และให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่าเป็นระบบการจัดการเรียนการสอนที่น่าสนใจและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ เมื่อการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์เป็นระบบย่อมทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ที่เน้นการพัฒนาความเป็นพลเมืองดี การเรียนรู้คิดเพื่อเข้าใจสภาพและปัญหาในปัจจุบัน และการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล รวมทั้งบรรลุตามจุดมุ่งหมายตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในส่วนของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคัมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1.3.3 การประเมินระบบ โดยการตรวจสอบและรับรองต้นแบบชิ้นงาน คือ ระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา สำหรับครูสังคัมศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ในภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิให้ความคิดเห็นว่าต้นแบบชิ้นงานที่พัฒนาขึ้น อยู่ในระดับดีมาก เป็นระบบการจัดการเรียนการสอนที่น่าสนใจและการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นวิชาสำคัญวิชาหนึ่งของหลักสูตรสถานศึกษา ที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ครูสังคัมศึกษาได้นำไปจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยจึงได้ปรับแก้ไขต้นแบบชิ้นงาน ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพ และให้การรับรองระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา สำหรับครูสังคัมศึกษา

1.3.4 การทดสอบประสิทธิภาพระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและรับรองคุณภาพชิ้นงาน คือ ระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษาแล้ว เพื่อเป็นการทดสอบประสิทธิภาพต้นแบบชิ้นงานหรือระบบ ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง ระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษา จำนวน 5 หน่วย และนำไปทดสอบประสิทธิภาพในชั้นทดลองเบื้องต้น ชุดฝึกอบรมดังกล่าว มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด จึงนำไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริงกับครูสังคมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา 4 แห่ง คือ เขตการศึกษาพะเยา เขต 2 เขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 เขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2 เขตละ 30 คน ผลการทดลองใช้ในสถานการณ์จริงพบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลดังกล่าวสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 4 เขต และผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ตามแนวปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง สำหรับครูสังคมศึกษา” มีข้อนำสังเกตดังนี้

2.1 เนื่องจากครูสังคมศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า ยังมีนักเรียนเป็นส่วนน้อยที่สนใจในการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ทำให้การเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษาไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร การจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์จำเป็นต้องมีการปรับปรุงและจัดอย่างเป็นระบบ

ความเห็นของครูสังคมศึกษา สะท้อนให้เห็นความต้องการในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (2552 – 2561) ที่มีกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ข้อ 2 พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า สามารถดึงดูดคนเก่ง คนดี มีใจรักในวิชาชีพครูมาเป็นครู เมื่อครูสังคมศึกษาได้มีการพัฒนาโดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบแล้ว เป็นครูสังคมศึกษาที่มีคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนย่อมมีคุณภาพด้วย

นอกจากนี้ ความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษาจากการสนทนากลุ่ม มีความต้องการแนวทางเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของชัชยงค์ พรหมวงศ์ (2536) ที่ให้ความสำคัญของการจัดระบบว่าเป็นการแก้ปัญหาการดำเนินงาน และการจัดระบบจะทำให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถดำเนินไปตามขั้นตอนหรือทิศทางที่ได้กำหนดไว้ และทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ

2.2 การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา สำหรับครูสังคัมศึกษา ซึ่งเป็นระบบที่พัฒนาขึ้น โดยมีองค์ประกอบของระบบครบถ้วน คือ ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ เป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา ความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษาเกี่ยวกับระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา และคุณลักษณะของผู้เรียน องค์ประกอบด้านกระบวนการ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมทางไกล เรื่อง ระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา การผลิตชุดฝึกอบรม และการทดสอบประสิทธิภาพชุดฝึกอบรม และองค์ประกอบด้านผลลัพธ์ ได้แก่ การประเมินผลการฝึกอบรม การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อระบบ การปรับปรุงระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา และการเผยแพร่ระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ สู่สถานศึกษา และได้้นำแบบจำลองระบบการสอนทางไกล ซึ่งพัฒนาโดยศาสตราจารย์ ดร.ชัชยงค์ พรหมวงศ์ (2534) ซึ่งมี 9 ขั้นตอนด้วยกัน มาเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบ

ดังนั้น ระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ที่พัฒนาขึ้น โดยภาพรวมผู้เชี่ยวชาญจึงให้ความเห็นว่าเป็นระบบที่มีองค์ประกอบครบถ้วน มีขั้นตอนชัดเจน และเป็นลำดับต่อเนื่อง

2.3 การนำต้นแบบขึ้นงาน คือ ระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ที่ได้ปรับปรุงแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและรับรองนั้น เป็นขั้นตอนหนึ่งของการวิจัยเกี่ยวกับการจัดระบบและออกแบบระบบทางการศึกษา เพื่อพัฒนาต้นแบบขึ้นงาน ซึ่งมี 9 ขั้นตอนด้วยกัน (วาสนา ทวีกุลทรัพย์ 2553) การให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและรับรองระบบนั้น เป็นการประกันคุณภาพว่าระบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมและสามารถนำไปเผยแพร่ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

2.4 ผลจากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้ต้นแบบขึ้นงาน คือ ระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา สำหรับครูสังคัมศึกษา ซึ่งต้นแบบขึ้นงานดังกล่าว ครูสังคัมศึกษาสามารถ

นำไปประยุกต์ใช้ หรือนำไปจัดระบบการเรียนการสอนสาระที่ 4 คือ ประวัติศาสตร์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในส่วนของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และอาจนำแบบจำลองระบบการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในสาระอื่นๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้แก่ สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ และสาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ การนำระบบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาและวิจัยแล้ว ไปประยุกต์ใช้ อาจทำให้การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของสถานศึกษา เป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ย่อมทำให้ผลการเรียนรู้ของนักเรียนดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการแสดงความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาในการสนทนากลุ่ม ว่าเมื่อมีการจัดระบบการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์แล้ว จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น และนักเรียนจะสนใจการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์มากขึ้น

2.5 ชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง ระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษา ซึ่งเป็นชุดฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นเพื่อประกอบการพัฒนาระบบนั้น ได้ออกแบบให้ครูสังคมศึกษาสามารถใช้ศึกษาด้วยตนเอง การศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้ใช้ชุดฝึกอบรมควรศึกษาในส่วนของประมวลสาระและแนวการศึกษาชุดฝึกอบรมไปพร้อมกัน กล่าวคือ ศึกษาแผนการฝึกอบรมจากแนวการศึกษา ทำแบบประเมินตนเองก่อนการฝึกอบรม แล้วจึงศึกษาเนื้อหาสาระในประมวลสาระ พร้อมปฏิบัติกิจกรรมในแนวการศึกษา เมื่อเรียนจบแต่ละหน่วยแล้ว จึงประเมินตนเองหลังการฝึกอบรม เพื่อพิจารณาว่ามีความก้าวหน้าในการศึกษาอย่างไร การศึกษาด้วยตนเองนี้ จะทำให้ครูสังคมศึกษามีความเข้าใจอย่างถูกต้อง และเป็นการศึกษาด้วยตนเองตามความสะดวกโดยเฉพาะเรื่องเป็นเวลา เมื่อศึกษาและมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้แล้ว จึงนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง ไปประยุกต์ใช้ในการจัดระบบการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลสัมฤทธิ์หลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยหลายเรื่องด้วยกันที่ศึกษาเกี่ยวกับวิธีสอนประวัติศาสตร์แบบต่างๆ เช่น วิธีสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ของ ไพศาล เรียนทัพ (2544) อาริยา ศิโรตม์ (2545) อัจฉราพร ต้นบรรจง (2546) สุตรัก แก้วระงับ และประกิต ราชเสนา วิธีสอนแบบอื่นๆ เช่น วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนของพัชรา วีระเผ่า (2547) จิรพรรณ ขมขวัญเมือง (2547) ที่ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ระบบการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ ในสถานศึกษาได้ทั่วประเทศ เพราะหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สถานศึกษาได้จัดทำหลักสูตรในส่วนของสาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ โดยจัดเป็นรายวิชาพื้นฐานและรายวิชาเพิ่มเติม ในส่วนของรายวิชาพื้นฐาน จัดแยกเป็น 1 รายวิชาไม่ต้องบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ดังนั้น การนำระบบการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวไปประยุกต์ใช้จึงทำได้ทุกสถานศึกษา โดยไม่มีข้อจำกัด

3.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาของตน ต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดของการจัดระบบการเรียนการสอน และเห็นความสำคัญของการจัดระบบการเรียนการสอน ตลอดจนความสำคัญของวิชาประวัติศาสตร์ หรือสาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ว่าเป็นวิชาที่จะช่วยพัฒนานักเรียนของตนให้เป็นพลเมืองดี การเรียนรู้อดีตเพื่อเข้าใจสภาพและปัญหาในปัจจุบัน และการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล จึงจะทำให้การจัดการเรียนการสอนสาระประวัติศาสตร์ในหลักสูตรสถานศึกษาของตนมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัย เรื่อง “การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ตามแนวปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง สำหรับครูสังคมศึกษา” ผู้วิจัยผู้ได้พัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เพื่อเป็นการทดสอบประสิทธิภาพต้นแบบชิ้นงานหรือระบบที่พัฒนาขึ้น ชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง ระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา สำหรับครูสังคมศึกษา เป็นชุดฝึกอบรมทางไกลที่เน้นสื่อสิ่งพิมพ์ คือ ประมวลสาระและแนวการศึกษา และสื่อปฏิสัมพันธ์ จึงควรมีการวิจัยโดยใช้สื่อประเภทอื่น โดยเฉพาะสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบต่างๆ

บรรณานุกรม

